

СТАНОВИЩЕ

на дирекция Национална служба защита на природата по проект, МОСВ за заседанието на Националния съвет по биологично разнообразие, 28.08.2023 г.,

относно

проект на „План за действие за опазване на пеперудата *Paracossulus (Catopta) thrips* (Hübner, 1818) в България за периода 2023 – 2032 г.“

Представеният проект на „План за действие за опазване на пеперудата *Paracossulus (Catopta) thrips* (Hübner, 1818) в България за периода 2023-2032 г. е разработен по Договор № BG16M1OP002-3.020-0053-C01 между Сдружение „Асоциация Наука за природата“ и Министерство на околната среда и водите. финансиран от Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие. Планът е внесен в МОСВ с входящ № 48-00-361/17.03.2023 г.

Планът обхваща период от 10 години и е разработен в съответствие с изискванията на Наредба № 5 от 2003 г. за условията и реда за разработване на планове за действие за растителни и животински видове на министъра на околната среда и водите и министъра на земеделието и горите.

Планът е възложен за изготвяне от Министерство на околната среда и водите въз основа на Задание, съгласувано през 2021 г. от министъра на околната среда и водите.

Планът е представен на две обществени обсъждания през 2023 г. в София и Драгоман. Внесенят в МОСВ проект на план за действие представлява коригиран вариант след направените забележки и препоръки на обществените обсъждания, като са отразени забележките и препоръките и на възложителя.

Планът за действие е преминал и процедура по обществено обсъждане, инициирана от МОСВ в периода 22.03.2023 – 21.04.2023 г., в рамките на която не са постъпвали писмени становища по същия в дирекция НСЗП.

След преглед на предоставения проект на план за действие за опазване на пеперудата *Catopta thrips* в България за периода 2023 – 2032 г. бе констатирано следното:

Планът за действие следва формата на заданието и отговаря на изискванията за съдържание, разписан е детайлно и качествено.

Предложеният план за действие е изготвен през 2021-2022 г., като са проведени теренни проучвания и през двете години на разработката. При изготвянето на Плана е използвана наличната информация, по публикувани и непубликувани данни на територията на България.

След преглед на предоставения проект на план за действие за опазване на пеперудата *Paracossulus (Catopta) thrips* (Hübner, 1818) в България за периода 2023 – 2032 г., дирекция НСЗП изразява следните бележки и предложения:

1. Предлага да се промени периода на действие на плана да е 2024 -2033 г. за да се даде възможността за планиране на средства през следващата година, предвид че планирането за 2023 г. вече е приключило. Промяната в периода следва да се отрази и в бюджета на плана.
2. Налични са технически размествания при номерацията на съдържанието, които не отговарят на съдържанието и следва да се коригират.

3. В т. 7.3 изследвания и картиране да се идентифицират и добавят и необходими научни изследвания за вида (например биологични, екологични, генетични).
4. Да се премахне цитирането с „анонимен“, като в случаите когато се касае за законодателство и стратегически документи без авторство, същите се цитират директно. В случаите, когато се касае за неизвестен източник на информация, лична кореспонденция и т.н., текстът се възприема от авторите без цитат и отговорността за съдържанието е на авторите на плана.
5. По отношение на Дейност 8.1. Изготвяне на предложение за обявяването на защитена територия „Българско Черноморие“, същата да се измени както следва: „Проучване на необходимостта и целесъобразността от обявяването на нови защитени територии от подходящи категории в района на Българското Черноморие, които да обезпечат опазването на конкретния вид и изготвяне на предложения за обявяване на такива защитени територии при обоснована необходимост.“ Съответно да се редактира в целия план за действие.
6. При отразяване на всички бележки в плана моля те да се синхронизират с бюджетната част и тя да бъде преработена съгласно настоящото становище. В частта на мерките, свързана с Национална рамка за приоритетни действия 2021 – 2027 (НРПД) е необходимо бюджетно планираната стойност в основния текст на документа на НРПД, също да се транспонира в финансовата част на плана за действие.
7. Съществуват неточности в посочената информация, касаеща установените индивиди, представители на вида в 33 BG0000322 Драгоман. Посочените са данни за 11 и 12 броя индивиди на стр. 18.
8. Целевият вид е включен в Заповед № РД-1059/07.11.2022 г. за изменение на Заповед № РД-265/31.03.2021 г. за обявяване на 33 BG0000322 Драгоман. Има и одобрени специфични природозащитни цели, изготвени за подобряване на природозащитното състояние на *Paracossulus (Catopta) thrips*, които следва да се припознаят за изпълнение на мерките в ПД за вида. Дейност 2.3 „Включване на вида в Стандартния Натура 2000 формуляр и в Заповедта на защитена зона BG0000322 „Драгоман“ следва да се прецизира с оглед на посоченото по-горе.
9. В част „Заплахи и лимитиращи фактори“ са посочени редица дейности със силно негативно влияние върху популациите на целевите видове, като в част „Необходими природозащитни действия“ не са посочени мерки за превенцията им – посочените заплахи по видове дейности, касаещи навлизане на неместни видове, урбанизация, изграждане на инфраструктурни съоръжения и засилено антропогенно присъствие, употребата на пестициди, залесяване с неместни видове и др., същевременно са заложили за реализация меки мерки за повишаване на осведомеността на национално ниво. В този контекст е препоръчително включването на следните мерки от Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000 за периода 2021 – 2027 (НРПД)¹, касаещи намаляване на отрицателното въздействие и същевременно подобряване на природозащитното състояние на местообитанията на вида:
 - Мярка 26 „Подобряване на природозащитното състояние на деградирани храстови природни местообитания чрез премахване на неблагоприятни влияния или практики, възпрепятстващи естественото възобновяване на храстовите ценози“, планирана за

¹ <https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App/Home/Documents>

изпълнение с бюджет, подкрепен от Европейски фонд за регионално развитие, по Програма „Околна среда 2021 – 2027“;

- Мярка 33 „Подобряване/поддържане на природозащитното състояние на тревни типове природни местообитания и на видове висши растения чрез премахване на инвазивни чужди видове“, планирана за изпълнение с бюджет, подкрепен от Европейски фонд за регионално развитие, по Програма „Околна среда 2021 – 2027“.
- 10. Относно посочените в план за действие (ПД) потенциални източници за финансова подкрепа следва да се поясни, че съгласно одобрената Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000 за програмния период 2021 – 2027 г. на България (НРПД) е остойностена необходимостта от прилагане на съвкупност от действия за подобряване на природозащитното състояние на местообитания и видове, прогнозиран за финансиране чрез ЕФРР, ЕЗФРСР и националния бюджет. НРПД по своята същност е стратегически документ за многогодишна финансова рамка за периода 2021-2027 г. От тук следва да се прецизира текста на проекта на план за действие за опазване, цитиран в Таблица 3 „Индикативен бюджет – отговорник за реализация и финансиращ инструмент“.
- 11. По отношение на предвидената реализация на Дейност 7.1.5 „Провеждане на ежегодни теренни проучвания на база новото картиране на потенциалните местообитания“ следва да се измени и посочения период на докладване към отговорните институции, тъй като в ПД е вписан тригодишен период на докладване към компетентния орган.
- 12. В информацията за проекта, посочена на долната част (footer) на всяка страница, за целите на информиране и публичност по проекта следва да се коригира периодът за действие на ПД.
- 13. При реализацията на дейности на всеки етап на изпълнение на плана, изпълнителят следва да предоставя отчети, ГИС база от използваните изходни данни и др., заложен в техническото задание за целите на отчетност на мерки, пряко обвързвани с целевия вид.
- 14. За всяка мярка изпълнителите следва да докладват в МОСВ „Площ на природни местообитания и местообитания на видове, върху които са приложени мерки за подобряване на състоянието им (в ha). Индикаторът се докладва в хектари и геореферирана база данни, вкл. първични бази данни от проектите. За реализираните проекти следва да се включат следните задължителни пространствени компоненти, картен материал в цифров вид, както и пространствени данни в цифров вид (ГИС). Изискванията към картния материал и пространствени данни са: картният материал да е в мащаб, позволяващ разчитане на детайлите, представени в съответната карта, пространствените данни, които се предоставят в цифров вид

– геобаза данни с метаданни или ESRI*.shp. (ESRI shape file), в проекционна координатна система WG84/UTM зона 35 N и/или в официалната за страната система, при спазване на следната структура:

- геобаза /пакет от използваните изходни данни, които не са публично достъпни и/или не са в информационна система на Натура 2000;
- геобаза/пакет от данни от проведените дейности на терен – GPS трак и точки с регистрации, полеви формуляри, снимков материал,
- геобаза/пакет от данни от крайни продукти, получени от извършените анализи и обобщения.

15. **ПРИЛОЖЕНИЕ 3** с обосновката на бюджета (стр. 65-68) да не бъде включвано в крайния вариант на плана за действие, а да бъде предоставено като отделен документ на МОСВ за информация, като приложенията съответно се преномерират.

Във връзка с гореописаното дирекция НСЗП счита, че НСБР следва да предложи на министъра на околната среда и водите да утвърди „План за действие за опазване на пеперудата *Paracossulus (Catopta) thrips* (Hübner, 1818) в България за периода 2024 – 2033 г.“, след отразяване на направените бележки и коментари от заседанието на НСБР и внасяне на последна версия, в срок до 30 дни.